

τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς μοναρχίας ἤκιστα ἤθελε τηρήσει γλῶσσαν, χαρακτηρίζουσαν μονομερῶς τὰς συνθήκας τῆς τριπλῆς συμμαχίας, οὐδ' ἤθελε σιγήσει περὶ τῆς αὐστροϊταλικῆς συνθήκης, γνωστοῦ μάλιστα ὄντος ὅτι φύσει ὁ ἄνθρωπος τὴν προσοχὴν αὐτοῦ συγκεντροῖ περὶ πᾶν ὅ,τι ζητεῖται ν' ἀποκρυβῆ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ ἄνευ τῆς παρατηρήσεως ταύτης εὐχερῶς δύναται ν' ἀποδειχθῆ ὅτι τὴν κοινὴν ἐν Εὐρώπῃ γνῶμην μικρὸν καθησυχάζουσιν αἱ πομπῶδεις δηλώσεις τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῇ πολιτικῇ, ὅταν τὰ πράγματα φοβερῶς ἀντιστρατεύωνται πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ ὑποδεικνύωσιν ὅτι αἱ περὶ εἰρήνης καὶ εἰρηνικῶν ἀπανταχοῦ προθέσεων στομφώδεις διακηρύξεις ἀπορρέουσιν ἐξ ἀπλῆς ἐθιμοτυπίας, καθ' ἣν εἰθισται ἐν ἐπισήμοις περιπτώσεσιν, οἷαι ἡ ἔναρξις τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν, μετ' ἐπιμελείας ν' ἀποφεύγωσιν οἱ ἀρμόδιοι τὸ νὰ προσέρχωνται μάντις κακῶν. Ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἥτις καυχᾶται ὅτι μετέδωκε τὰ νάματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ βασιλεῖ τὴν σημερινὴν αὐτῆς προόδον ἐπὶ τῆς συμποίας τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν, ἡ κυριώτερα μέρηνα στρέφεται περὶ τὴν ἀνοργάνωσιν τοῦ ὑφισταμένου στρατιωτικοῦ συστήματος, περὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ὑπάρχοντος στρατοῦ ἐν ὥρᾳ εἰρήνης, ὡσεὶ ἐπεζητεῖτο ἡ πραγμάτωσις τῶν λόγων τοῦ τέως ἀγγλοῦ πρωθυπουργοῦ, διακηρύξαντος ἄλλοτε ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ λόρδου δημάρχου ὅτι ἡ εἰρήνη δύναται νὰ θεωρηθῆ ἐξασφαλισμένη τότε μόνον, ὅταν ὑπὸ τὰ ὄπλα πλείονες ὑπάρχωσιν ἄνδρες, καὶ ὅταν καταβληθῆ μεγαλειτέρα προσπάθεια καὶ μέρηνα περὶ τὴν τελειοποίησιν τῆς πυρίτιδος καὶ τῶν φονικῶν ὀργάνων. Ἐν Γερμανίᾳ π. χ., παρὰ τὰς ἀντιρροήσεις καὶ τὰς διαμαρτυρίας, ἃς προῦκάλεσεν ἡ διετής θητεία οὐ μόνον ἔνεκα τῶν ἐπιβληθησομένων δαπανῶν, ἀλλὰ καὶ ἔνεκα τῆς πολιτείας τοῦ κόμπος Καπρίβη, ἄτε τὸ σχετικὸν σχέδιον ὑποβαλόντος οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὸ πρῶτικὸν ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἀλλὰ πρῶτον εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον, μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἐπιταχύνεται ἡ πραγμάτωσις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νέων στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων, ὧν θεροκοὶ προσήλθον συνήγοροι τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ κατενύσαι τὴν ἐξῆσιν τῶν πνευματικῶν καὶ διευκολύναι τοῖς ἐν τῇ λευκῇ αἰθούσῃ αὐτοπροσώποις τοῦ ἔθνους τὴν ἐπιψηφίωσιν τοῦ σχεδίου. Ταῦτοχρόνως οἱ ἐν Βερολίῳ ἔγνωσαν νὰ καταρτίσωσι σῶμα ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἐπιδοθήσονται εἰς τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, ὅπως διανεμηθῶσιν εἶτα εἰς τὰ ἐν τῆς μεθορίοις στρατεύματα ἀναλόγως τῆς ἣν ἐξέμαθον γλώσσης, ἥτοι οἱ τὴν ρωσικὴν γινώσκοντες εἰς τὰ ρωσικὰ μεθόρια, οἱ τὴν γαλλικὴν εἰς τὰ Βόσγια καὶ οὕτω καθεξῆς, οὕτω δ' ἐγκαινίζουσι νέαν ἐν τῷ στρατῷ μεταρρυθμίωσιν, μέλλουσαν νὰ ἐφαρμοσθῆ κατὰ πᾶσαν βεβαιότητα καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς στρατοῖς παρὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἐνυπολανθάνουσαν τάσιν τοῦ ὑποβλέπειν τὰς μεγάλας δυνάμεις ἀλλήλας καὶ τοῦ προπαρασκευάζειν τὰ δραστικώτερα καὶ τελεσφορώτερα τῶν μέσων ἐν τῇ δεινῇ ταύτῃ καὶ εἰδεχθεῖ ἀλληλοκτονία. Ἐν Γαλλίᾳ πρὸς τοῖς διαφόροις μεταρρυθμίσεσιν ἐν τῷ κατὰ ξηρὰν στρατῷ, ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν διεύθυνσις ζητεῖ τὴν ριζικὴν ἀνοργάνωσιν τοῦ ναυτικοῦ διὰ τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ὑπαρχόντων πλοίων, παρὰ τὴν ἐπιβληθησομένην δαπάνην, ἥτις εὐχερῶς μὲν νὰ καλυφθῆ δύναται ἔνεκα τῆς εὐπορίας τῆς Γαλλίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς ζωτικότητος αὐτῆς, ἀλλ' ὅπως δὲ ποτε θὰ προκαλέσῃ διαμαρτυρίας παρὰ ταῖς ἐργατικαῖς

τάξεσι, μεθ' ὅλην τὴν πληροῦσαν τὴν καρδίαν αὐτῶν φιλοπατρίαν καὶ τὸν πόθον τοῦ διατελεῖν τὴν πατρίδα κατὰ πάντα ἐτοιμὴν πρὸς ἀντεκδίκησιν τῶν δεινοπαθημάτων τοῦ φοβεροῦ ἔτους ἐν Ρωσίᾳ μετὰ πολλῆς τῆς μερίμνης ἀνοργανοῦνται τὰ παρὰ τὰ μεθόρια στρατεύματα ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γουρκον, ὅστις πρόσφατα ἔχων τὰ διδάγματα τοῦ δοξάσαντος αὐτὸν τελευταίου πολέμου ἀγωνίζεται νὰ ἐπενέγκῃ τὰς δεούσας βελτιώσεις ἀναλόγως τῶν προόδων τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκρεμοῦς νῦν καταστάσεως. Πρόδηλον ὅτι πρὸ τῶν τοιούτων ἐνεργειῶν τῶν τριῶν τούτων δυνάμεων ἡ κοινὴ γνῶμη δεινοῦς αἰσθάνεται κλονισμοῦς ἐν τῇ ἐπὶ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης πεποιθήσει, τεκμήριον δὲ τούτου τρανὸν δύναται νὰ λάβῃ ὁ ἀμφιβάλλων καὶ αὐτὴν τὴν πολιτείαν τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, αἵτινες οὐ μόνον ἐπιταχύνουσι τὰ ἐν ἀγίῳ Γοθάροδω ὄχυράματα, ὡσεὶ ἐπέκειτο εἰσβολὴ εἰς Γαλλίαν καὶ συνένωσις τῶν συμμαχικῶν στρατῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτίθεται ἀποθηκεύουσι πρὸς τελεσφορώτεραν περιφρούρησιν τῆς οὐδετερότητος τῆς ἠρωϊκῆς δημοκρατίας.

Καὶ πολλῶ ἰσχυρότερον ὅμως τούτου τεκμήριον ὑπάρχει, αὐτὴ ἡ πολιτεία τῶν συμβούλων τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ. ἡ καταδεικνύουσα ὅτι ἀγορεύοντες οὗτοι ἄλλα μὲν ἔλεγον ἄλλα δὲ ἐμερμήριζον κατὰ φρένας καὶ κατὰ θυμὸν. Ἐν ταῖς ἐπὶ τοῦ προῦπολογισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτροπαῖς τῶν δύο ἀντιπροσωπειῶν ὁ κοινὸς ἐπὶ τοῦ πολέμου ὑπουργός, στρατηγὸς Βάουερ, ἀπαντῶν εἰς ἐπερωτήσεις διαφόρων μελῶν, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ γενικὴ ἐν Εὐρώπῃ κατάστασις ἐπιβάλλει τὴν εὐρυσσιν τῶν πολεμικῶν δυνάμεων ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅτι εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην ὑποκύπτει καὶ ἡ μοναρχία, οὕτω δὲ ὑπέδειξεν ἀκουσίως ὅτι παρὰ τὰς ἀπανταχοῦ διατυμπανιζόμενας εἰρηνικὰς διακηρύξεις καὶ τὰς πομπῶδεις διαβεβαιώσεις περὶ τοῦ πόθου τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης, τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἐν ἀκροσφαλεῖ διατελοῦσι σημεῖω, καὶ ὅτι οὐχὶ ὑπὲρ ἀδίκου συνηγοροῦσιν ἀγῶνος οἱ ἅμα τῇ ἀναγνώσει τῶν τοῦ κ. Καλνὸκν καὶ τοῦ δεσπότη αὐτοῦ λόγων ἐν ἀμφιβόλῳ θέντες τὴν εἰλικρίνειαν τῶν περὶ εἰρήνης δηλώσεων. Καὶ ἡ τῇ παρελθούσῃ δὲ τρίτῃ συνέντευξις τῶν συμμαχῶν αὐτοκρατόρων ἐπὶ μᾶλλον ἐνισχύει τοὺς φόβους περὶ τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως, ἥτις ἐὰν ἦτο ἀπληλαγμένη πράγματι παντὸς κινδύνου ἐκρήξεως, οὔτε τὰς τοιαύτας ἀλλεπαλλήλους συνεντεύξεις θὰ συνεπύγετο, μεθ' ὅλην τὴν ἀναίρεσιν τῶν φημῶν, καθ' ἃς πολιτικὸς δῆθεν ἐπιδιώκεται σκοπὸς διὰ τῶν κοινολογιῶν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, οὔτε μεγάλη θὰ ἐξεδηλοῦτο τάσις πρὸς ἀνασκευὴν τῶν θρυλημάτων τῆς ἐπαναλήψεως τῶν πρὸ ὀκταετίας γενομένων ἐν Σκιερνεβιτς, ὅτε ὁ μέγας δοῦξ Μιχαήλ, μεταβαίνων κατὰ φεβρουάριον εἰς Βερολίνον, διεκήρυττε τῷ ἀειμνήστῳ πάπῳ Γουλιέλμῳ τοῦ Β' τὰς εἰρηνικὰς προθέσεις Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' καὶ προπαρασκεύαζε τὴν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1884 γενομένην συνέντευξιν τῶν τριῶν αὐτοκρατόρων ἐν τῇ παραμεθορίῳ ταύτῃ ρωσικῇ πόλει. Ἡ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς μοναρχίας τῶν Ἀψβούργων παρουσία τοῦ γερμανοῦ μονάρχου τὴν παραμονὴν μεγάλου στρατιωτικοῦ συμβουλίου ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὄλωσ ἀσήμαντος, παρὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἡμιεπισήμων ὀργάνων, ἅπερ, ἀνασκευάζοντα τὰς περὶ νέων συμφωνιῶν φήμας, διατείνονται ὅτι ἦτο ἀπόρροια προσωπικῆς φιλοφροσύνης τῶν δύο ἡγεμόνων καὶ ἥκιστα ὑπνηγορεύθι